

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 60 lir. Plačila in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25.52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 28. januarja 1944

Preis - Cena L 0'80

Zbiranje starih kovin in železa

Za obnovo pokrajine — to je za obnovo požganih in razrušenih kmečkih domov in gospodarskih poslopj, cest in mostov, sploh za vsa dela, ki naj dajo našemu narodu zopet možnost urejenega, delovnega življenja — bo potrebno mnogo kovinskega in gradbenega materiala. V sedanjem, vojnem gospodarstvu bo mogoče ta material naročiti samo za zamenjavo starega materiala.

V ta namen bo prirejeno v Ljubljanski pokrajini zbiranje starih kovin in starega železa. Zbiranje bo opravila šolska mladina po hišah. V poštev pridejo vse vrste kovinskih odpadkov in predmetov, ki so se obrabili ali niso imetniku potrebni, posebno pa predmeti iz bakra, bronca ali litega železa. Takj obrabljeni ali pokvarjeni predmeti, ki v majhni količini in za poedince ne predstavljajo nobene vrednosti, se najdejo v vsakem gospodinjstvu in vsakem podjetju.

V Ljubljani bodo zbirali v dneh 3., 4. in 5. februarja t. l., v drugih krajih pokrajine pa po navodilih in na dni, ki jih bodo določila pristojna glavarstva.

Pozivam vse zavedne Slovence in Slovenke, da sprejmejo mlade glaslice obnove domovine prijazno, da jim po možnosti olajšajo njihovo prostovoljno, naporno nalogo in da darujejo za navedeni namen njim samim nepotrebne kovinske predmete.

Prezident:

divizijski general Rupnik s. r.

Izmenjava blaga z inozemstvom

Po začasnem zastoju se je zopet pričela izmenjava blaga med Ljubljansko pokrajino in inozemstvom. Kompetenca prejšnjega urada za izmenjavo in valute (Ufficio Scambi e Valute) je prešla na VIII. oddelka šefa pokrajinske uprave, ki izdaja izvozna in uvozna dovoljenja po pristanku nemškega svetovalca za gospodarstvo.

Plačilni promet v kliringu pa je zaenkrat mogoč samo za izmenjavo blaga med Ljubljansko pokrajino na eni in Gorenjsko ter Koroško na drugi strani (malj klirring). V Ljubljansko pokrajino uvoženo blago se bo plačevalo pri Reichskreditkassen, podružnici v Ljubljani, iz Ljubljanske pokrajine na Gorenjsko in Koroško izvoženo blago pa bodo tamošnji uvozniki plačevali pri Reichsbank Nebenstelle Klagenfurt. Omenjena denarna zavoda bosta medsebojno obračunavala, saldo pa bo kasneje predvidoma vnesen v splošni klirring med Nemčijo in Italijo (veliki klirring). Klirring izjave naj carinarnica predlaga podružnici Reichskreditkassen v Ljubljani. Ker je šef pokrajinske uprave v Ljubljani do nadaljnjih odredb hkrati devizno oblastvo, je smatrati, da vsebujejo od njega izdana izvozna in uvozna dovoljenja hkrati devizno dovoljenje.

Izmenjava blaga med Ljubljansko pokrajino in ostalo Nemčijo je sicer tudi mogoča, vendar pa naj izvozniki in uvozniki računajo s tem, da plačilo blaga v kliringu zaenkrat ne pride v poštev, ker plačilni promet v velikem kliringu še ni vzpostavljen.

Po pooblastilu prezidenta načelnik oddelka VIII. c Trstenjak s. r.

Novo gospodarstvo Italije

Kmalu po procesu v Veroni je italijanski ministrski svet postavil osnovne pogoje za novo ureditev italijanskega gospodarstva. Pri tem je vzel ministrski svet izrečno kot podlago in izhodišče za novi gospodarski red čl. 9. zakona Carta del Lavoro, ki se smatra še nadalje kot osnovni socialni zakon fašistične Italije. Z njim se odreja podreditev za gospodarsko neodvisnost države nepogrešljivih podjetij pod državno vodstvo. Državno vodstvo se uporabi tudi za podjetja, ki proizvajajo za normalno gospodarsko življenje potrebne surovine, energije in spojine. Gre torej za socializacijo podjetij, katerih poslovni obseg je postal tako velik, da spadajo med odločilne čimtelje italijanskega gospodarskega in socialnega življenja.

Očividno pod vplivom v zadnjem podrum desetletju pridobljenih izkušenj z Zavodom za industrijsko obnovo (IRI) se nadalje odreja, da upravlja ta kapital državljenih podjetij upravni zavod in zavod za finansiranje, ki naj nastaneta kot samostojni pravni osebi. Ta zavod tudi nadzira in vodi proizvodnjo od njega upravljenih zavodov v duhu smernic italijanske gospodarske politike. Delniška glavnica tako državljenih zasebnih podjetij se spremeni v imenske delnice z obljagijam podobnim značajem in za katere jamči prej omenjeni zavod. Ti papirji se morejo prosto prodajati in kupovati. Izplačevanje dobička se izvrši na podlagi poslovnega uspeha po načinu dividend delniških družb, vendar pa je izplačevanje čistega dobička omejeno.

Kakor se more iz teh odredb italijanskega ministrskega sveta videti — prvi v članku, ki ga je objavil Ferdinand Cles v »N. Wiener Tagblatt« in iz katerega tudi posnemamo ta izvajanja — se pripravljajo socialni fašizem, da uporabi izkušnje fašistične industrijske politike v zadnjih petnajstih letih v novi obliki. Kjer socializacija ni potrebna, se dopušča še nadalje zasebna iniciativa. V večji meri ko prej pa nastopa sedaj država tudi kot dajalec kreditov in s tem avtomatično tudi kot nadzorni organ gospodarstva. Tudi zasebnim firmam more dati zavod po določenih pogojih kredite. Čeprav še manjka avtenčno tolmačenje nalog državnega finančnega zavoda do zasebnih tvrdk, vendar kaže, da bi ta zavod pri večjih finančnih akcijah nadomestil banke ter bi se tako zapahnilo preveliko naraščanje nekontroliranih dajalec kreditov, a tudi nastajanje koncernskega premoženja.

Se bolj revolucionaren ko prvi odstavek novega fašističnega socialnega gospodarskega programa je 2. odstavek, ki se bavi s socializacijo obratne uprave. Takoj uvodoma se določa, da se mora tako pri od države finansiranih ko tudi pri zasebnih podjetjih uprava socializirati in da morajo imeti pri njej direktni delež tudi delojemalci. Državna podjetja dobe upravni svet, ki ga izvolijo vsi delojemalci, torej delavci, uradniki in vodilno tehnično osebje. Upravni svet dobi pravice glede vseh vprašanj proizvodnje v okviru od pristojnih organov italijanske socialne republike postavljenih načrtov. Nadalje sestavi bilan-

co podjetja in določi razdelitev dobička, pri katerem so udeleženi tudi delavci. On sklepa tudi delovne pogodbe podjetja z delavskimi organizacijami in ureja vse delo v podjetju. Tudi v zasebnih podjetjih se upravni sveti s pritegnitvijo delavcev razširijo, katerih mora biti vsaj toliko, kolikor jih izvoli upravni svet na glavni skupščini delničarjev. V samostojnih tvrdkah in v onih obratih, v katerih predvidevajo pravila samega enega upravitelja, se izvoli od delavcev, uradnikov in tehničnega osebja tročlanski svet, če zaposluje to podjetje vsaj 50 delavcev. Ti sklepi italijanskega ministrskega sveta naj uresničijo že v začetnih časih fašizma nastalo najljubšo misel Duceja, da bi se namreč delavci tako vzgojili, da bi delili odgovornost za vodstvo podjetja in da bi bili z udeležbo na dobičku tudi zainteresirani na gospodarskem razvoju svojega podjetja.

Tretja točka sklepov pomembne seje ministrskega sveta se bavi s pozicijo obratnega vodje, ki je na podlagi nove socialno-fašistične ureditve v političnem in tudi pravnem oziru odgovoren za razvoj proizvodnje državi in ki se more odpustiti, če ne ustreza nalogam glede proizvodnje, discipline v

podjetju in zaščite delavstva. Obratni vodja v podjetjih javnega kapitala se imenuje od vlade na predlog zavoda za finansiranje. Obratni vodja pri samostojnih podjetjih je lastnik sam ali član tehničnega osebja, ki ga predlaga upravni svet. V vsaki tovarni je tudi tovarniški svet, ki ga izvolijo vsi delojemalci. Ta odloča o notranjih organizacijskih vprašanjih in ev. vprašanjih cen ter izreka svoje mnenje o vseh vprašanjih, katere mu predloži obratni vodja. Od delniške glavnice izplačani dobički ne smejo prekoračiti meje, ki se vsako leto določi splošnim razmeram gospodarskim primerom. Delavci morajo biti primerno soudeleženi pri dobičku. Kar*bi od čistega dobička nato še ostalo, pripade državi za socialne namene. V četrti točki teh pomembnih sklepov se ugotavlja, da se izvršni predpisi in potrebne zakonske določbe te globoke segajoče socialne reforme izdajajo z vladnimi dekreti.

Socialni fašizem je s temi sklepi ministrskega sveta ustvaril podlago za načelno revolucioniranje vsega italijanskega gospodarskega in socialnega življenja. Uresničenje vseh teh sklepov se more pričakovati v prihodnjih mesecih.

Pobijanje inflacije v Grčiji

»Neues Wiener Tagblatt« je v zadnjem času že večkrat objavil poročila svojega dopisnika iz Aten, iz katerih je razvidno, da je najvažnejši in tudi najtežavnejši problem grškega gospodarstva preskrba dežele z živili ter omejitve neprestanega dvigovanja cen. Zadnji dopis naglašja, da bo gospodarsko ravnotežje v Grčiji doseženo šele po vojni, ker se ne da prepričati iz vojnih razmer izvira-joče inflacije, s čimer pa ni rečeno, da bi smela inflacija obdržati gorostasne oblike, ki jih je pokazala proti koncu lanskega leta. Inflacijo je treba zavezati ter obdržati v primernih mejah, pri čemer pa je predvsem potrebno, da se kmetijska proizvodnja iztrga iz krepiljev spekulacije in ilegalne trgovine.

To je zdaj mogoče, ker je konsolidacija grškega gospodarstva samo v rokah grške vlade in nemških oblasti pod vodstvom ministrskega pooblaščenca dr. Neubacherja, ko se je razšla v veliko zadovoljstvo in pomiritev grške javnosti italijanska zunanje-trgovinska monopolska družba Saieg (Societa Anonima Commerciale Italo-Greco). Nemške oblasti in vlada so v zadnjem času uvedle že precej ukrepov za ureditev preskrbe prebivalstva z živežem ter za red v finančah in cenah, ki se po zasnovi in učinkih močno razlikujejo od tega, kar je bilo prej v tem pogledu ukrenjenega po vladni in privatni iniciativi.

Lani je vlada najprej proglasila, da je trgovina z živežem prosta. To je storila zaradi tega, da pridejo na trg živila, ki so jih pri pridelovalcih zadržale spekulativne namere. Velike količine dotlej zadržanega blaga so se res pojavile na trgu in ker to blago ni bilo pravočasno zajeto in racionirano, so cene od dne do dne rasle v nedogled. Sredi novembra je n. pr. stala oka (1.25 kg) kruha

48.000 drahem, oka olja 180.000 drahem, oka sladkorja 80.000 drahem, eno jajce do 10.000 drahem itd. Pri tem je tečaj zlatega funta narasel v štirinajstih dneh od 790 tisoč na 1.900.000 drahem.

Tudi privatna iniciativa in vne-ma se je skušala uveljaviti, da za-jezi pohlepe po dobičku. V Atenah so živilske trgovine in gostinski obrati znižali svoje cene za 20 %, trgovine s tekstilnimi izdelki pa za 50 %. Namen tega sklepa je bil, da bi se zajezila tudi podražitev ostalega blaga, v nekaj dneh pa je bilo to znižanje cen brezpomembno, ker se je blago z legalnega prenosa na ilegalno tržišče, kjer so bile cene še višje kakor prej.

Akcije nemških oblasti pod vodstvom dr. Neubacherja pa so se uveljavile s tem, da je dobilo prebivalstvo Aten najvažnejša živila po maksimirani ceni v zamenjavo z ono kmetijsko proizvodnjo, ki velikemu mestu ni neobhodno potrebna in ki jo tudi podeželje lahko pogreša. Tako so dobile Atene 1000 ton olivnega olja (dobe ga v kratkem še 2000 ton) in razdelitev tega najvažnejšega živila je bila poverjena mednarodni organizaciji Rdečega križa. Na ta način je bilo prebivalstvo glavnega mesta za nekaj mesecev preskrbljeno z maščobo, po prizadevanju pooblaščenca dr. Neubacherja so prišle na trg tudi izdatne količine žita in stročnic, poskrbljeno pa je bilo tudi za preskrbo s kurivom.

Od vseh teh ukrepov in akcij se sicer ne sme pričakovati čudežev, ki bi odpravili vse zle posledice vojne dobe in velikih napak, zagrešenih na rovaš vojne in v špekulativnih namenih, vidi se pa, da smotno služijo namenu, dati vsakemu Grku toliko kupne moči, da mu bo življenjski minimum zagotovljen, dočim se je prej brezobzirno izigravalo življenje velikih množic.

Nove cene za kislno repo

Šef pokrajinske uprave v Ljubljani je na podlagi določil čl. 1. naredbe od 9. V. 1941, št. 17, Sl. list 38/40 v zvezi z določili čl. 2. uredbe o cenah, Sl. list 238/26/40, na podlagi določil čl. 2. uredbe o kontroli cen Sl. list 68/15/41, na podlagi prošnje Sindikata trgovcev z zeljem v Ljubljani z dne 10. I. 1944, za odobritev cene za kislno repo ter po ugotovitvi, da je zaprosilo utemeljeno, odobril sledeče najvišje prodajne cene za kislno repo brez izeedka v prodaji na drobno 1 kg = 4.20 lire, franko prodajalna ali stojnica. Cene se morajo v smislu odredb čl. 4. naredbe z dne 9. V. 1941, objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. I. 1942., št. 8, »Sl. list« 8/42.

Taksa za to rešitev je plačana na vlogi in predpisno uničena.

Po pooblastilu prezidenta načelnik VIII. oddelka: Trstenjak s. r.

Opozorilo

davkoplačevalcem

Davčna uprava Ljubljana mesto razglašja:

Rok za vlaganje davčnih napovedi pridobnine, posebnega davčnega dodatka po čl. 59/II, davka na sance, splošnega in skupnega davka na poslovni promet in davka pavšalcev za davčno leto 1944, poteče 31. januarja t. l.

Knjigaši splošnega in skupnega davka na poslovni promet so dolžni vložiti prijave v celotnem prometu v letu 1943, do konca januarja.

Obrtniki, že obdačeni s pavšalno pridobnino, oziroma oni davčni zavezanci, ki imajo pravico do pavšalne obdačbe, morajo vložiti prijavo-prošnjo do konca meseca januarja t. l.

Pravico do pavšalne odmere pridobnine imajo obrtniki, ki ne zapostujejo več kot 2 pomočnika, nadalje obrtniki, ki delajo sami brez pomočnikov s stroji do dveh konjskih sil, oziroma 1.5 kw z letno porabo do 1000 kilovatnih ur in oni obrtniki, ki delajo z enim pomočnikom in s stroji na pogon do ene konjske sile, oziroma do 0.736 kilovata z letno porabo do 500 kilovatnih ur.

Davek potujočih agentov in trgovskih potnikov, kakor tudi krošnjarski davek za davčno leto 1944, se mora plačati do konca januarja.

Proračun

štajerskega okrožja

Pod predsedstvom okrožnega vodje in državnega namestnika dr. Uiberreitherja je bilo v Gradcu zborovanje okrožnih svetnikov, na katerem je podal dr. Pagl proračun za štajersko državno okrožje za l. 1943/44. Redni proračun predvideva 42.825.830 RM izdatkov, izredni pa 1.629.340 RM. Med drugim se predvidevajo ti izdatki: za šolstvo 4.2 milijona, za vzgojo in gojitev skupnosti 2.5, za javno skrbstvo 6.6, za mladinsko skrbstvo in zdravstvo 15.9, za ceste 5, za javne naprave in za pospeševanje gospodarstva 1.8 milijona RM. Računski zaključek za leto 1941. izkazuje presežek 3.47 milijona RM, ki se je deloma porabil za kritje izdatkov v proračunskem letu 1943/44.

† Gustav Kobe

V Trebnjem je 19. t. m. umrl po dolgi hudi bolezni trgovski zastopnik g. Gustav Kobe, ki je bil dolga leta v službi tvrdke Jelačin & Komp., tovarne zamaškov in izolacij v Ljubljani. Gustav Kobe ni bil samo izredno sposoben in delaven trgovski zastopnik, temveč tudi človek, ki si je s svojimi lepimi vrlinami povsod pridobil zaupanje in prijateljstvo. Posebno priljubljen je bil v Beogradu, kjer je več let deloval, in mnogi rojaki ga bodo ohranili v hvaležnem spominu zaradi uslug, ki jim jih je izkazoval v svoji dobrosrčnosti.

Gustavu Kobetu časten spomin, njegovi družini pa iskreno sožalje!

Pisemski promet z inozemstvom

Pošte smejo zopet sprejemati navadne in priporočene dopisnice in pisma s pisemenimi obvestili za naslednje države in pokrajine: Albanija, Bela Rusija, Belgija, Bolgarska, Crna gora, Danska, Estonka, Finska, Francija, Grška, Hrvaška, Letonska, Litvanska, Luksemburška, Madžarska, Monaco, Nizozemska, Norveška, Poljska, Romunija, Slovaška in Srbija.

Prijave o prometu zavezancev-knjigašev

Davčna uprava Ljubljana mesto razglašala:

V smislu čl. 10. zakona o davku na poslovni promet oz. § 6. zakona o skupnem davku na poslovni promet morajo vsi knjigaši-zavezanci splošnega in skupnega davka na poslovni promet najkasneje

Obtok bankovcev na jugovzhodu

V vseh državah na jugovzhodu Evrope se je po letu 1938. v večji ali manjši meri povečal obtok bankovcev. Pravega merila za to povečanje ni mogoče najti, ker so se po l. 1938. nekatere jugovzhodne države povečale, druge zmanjšale in ker so se uveljavljali razni činitelji, ki so s svojim vplivom na proizvodnjo in trgovino določali obtok bankovcev, tudi v teritorialno nespremenjenih državah. »N. Wiener Tagblatt« navaja naslednje primere:

Madžarska je imela konec leta 1938. v svojih trianonskih mejah v obtoku bankovcev za 863 milijonov pengö, konec l. 1939. pa se je po pridobitvi karpatskih pokrajin obtok bankovcev zvišal na 975 milijonov. Naslednje leto se je zvišal na 1387, l. 1941. pa na 1987 milijonov. Povečanje obtoka bankovcev je bilo l. 1941. razumljivo, ker je bila tedaj Madžarski priključena Bačka, ki ima po večini premožno prebivalstvo, prejšnje leto pa so bile Madžarski priključene same revnejše pokrajine. Pozneje, ko se država ni več razširjala, se je obtok bankovcev še vedno dvigal, kar je imelo svoje vzroke v porastu cen ter v finansiranju eksporta. Konec l. 1942. je dosegel obtok bankovcev 2958, ob

do 31. januarja vsakega leta predložiti na predpisanem obrazcu prijavo o celotnem prometu v preteklem letu.

Ker 31. januarja poteče skrajni rok, opozarjamo na ta zakonska določila vse prizadete, ki še niso predložili letne prijave za l. 1943.

konec lanskega leta pa 4392 milijonov, s čimer je bil dosežen rekord, ki je pa zdaj že prekoračen.

Na Slovaškem je bilo l. 1939. ob začetku državne samostojnosti v obtoku bankovcev za 1392, leta 1940. za 1657, konec lanskega leta pa za okrog 3200 milijonov Ks. V tej deželi narašča obtok bankovcev zaradi spremembe cen in zaradi finansiranja zunanje trgovine, lahko se pa reče, da se drži obtok bankovcev na Slovaškem v najzmernejših mejah na vsem jugovzhodu.

V Romuniji se od l. 1938. obtok bankovcev stalno zvišuje, čeprav se je dežela teritorialno zmanjšala. L. 1938. je znašal 34, naslednje leto 48, l. 1940. že 61, potem 96, l. 1942. okrog 117, lani pa celo 144 milijard lejev. Glavno vlogo pri tem ima poleg vojne udeležbe naglo dviganje cen.

Prav tako se močno zvišuje obtok bankovcev v Bolgariji. Od 2,8 milijarde levov l. 1938. se je zvišal v enem letu na 4,2, l. 1940. na 6,5, l. 1941. na 13,4, do konca leta 1942. pa na 18,9 milijarde levov. Bolgarska narodna banka v novjšem času ne objavlja svojih izkazov, po izjavah bolgarskih državnikov pa se da soditi, da je lani obtok bankovcev dosegel 22 in pol milijarde. Razen vojno-gospodarskih vzrokov igra pri tem najvažnejšo vlogo znatna razširitev države.

Zaradi vojnih razmer se obtok bankovcev zvišuje tudi v Turčiji. L. 1938. je znašal 194 milijonov turških funtov, l. 1939. je narasel že na 281 milijonov, do konca le-

ta 1942. pa na 734 milijonov. Od daja premoženja, ki je bila pozneje izvedena, je povečanje obtoka bankovcev najbrže precej zajezila.

Države jugovzhodne Evrope si prizadevajo, da bi preprečile nadaljnje dviganje cen ter zagotovile najvažnejši domači proizvodnji stalne cene. Ker smatrajo dosego tega cilja letos za svojo najvažnejšo nalogo, se bo kmalu videlo, kako taka prizadevanja vplivajo na obtok bankovcev.

Denarništvo in zavarovalstvo

Po izkazu Hrvatske narodne banke z dne 30. novembra 1943 se je povečal v novembru obtok njenih bankovcev od 34.42 na 38.46 milijarde kun.

Londonska borza se je na svoj način vmešala v valutni duel Anglija-USA. Nekateri londonski borzni mesetarji svarijo svoje kliente pred nakupom dolarskih efektov, ker da se mora smatrati dolar zaradi nedosledne politike cen predsednika Roosevelta kot zelo nezanesljiva valuta. Sedanjji tečaj ameriških efektov da so zaradi tega pretirani. K tej vesti pripominja »Das Reich«: Ali naj bo to s tihim privoljenjem londonske vlade zadani udarec ali pa iščejo britanski bankirji lahkoverne ljudi, da bi jim prodali svoje dolarske valute.

Gospodarske vesti

Pošti na Grosupljem in Polhovem Gradcu zopet poslužeta za pisemsko pošto.

Razstava »Rokodelstvo in tehnika« je bila otvorjena pretekli teden v Zagrebu pod pokroviteljstvom nemškega zagrebskega poslanika in hrvatskega trgovinskega ministra.

Direkcija državnih gozdov v Dubrovniku bo razdelila 400.000 sadik zaradi pogozdovanja.

Mnoga romunska dobroimetja so v Italiji zaradi zadnjih dogodkov zamrzla. Sedaj sporoča Romunska na-

rodna banka, da se bodo ta v Italijo nakazana plačila porabila za druge namene.

Romunska država bo kupila v Nemčiji vso tovarniško opremo za izdelovanje koka. Pri novi tovarni bodo udeležene tudi štiri romunske velebanke s skupno 61.27 milijona lejev.

Prva ladjedelnica se je ustanovila v Romuniji v Brajli. Nova družba se imenuje »Dinamica« in ima 287 milijonov lejev glavnice. Ladjedelnica družbe bo mogla izdelovati ladje do 2000 ton nosilnosti.

Bolgarski ministrski svet je odobril državno jamstvo za posojilo 50 milijonov levov družbi »Proizvodstvo Plament, d. d.«, ki je zgradila prvo tvornico za umetni kavčuk v Bolgariji. Nova tvornica bo baje mogla popolnoma kriti domačo potrebo.

Novo ležišče kromove rude so odkrili v Turčiji pri vasi Dindarkšik v bližini Balikesirja. Pri Bigadiču v zapadni Anatoliji pa so odkrili ležišče manganove rude. Obe ležišči se sedaj preiskujeta.

Severno-ameriško kmetijsko ministrstvo sporoča, da so želvetni izgledi za l. 1944. zaradi nenavadno suhe jeseni in zgodnje zime zelo slabi. Dežja je bilo za 21 odstotkov manj kot v normalnih letih in se je zato zlasti rž popolnoma posušila.

Nizozemsko-madžarski trgovinski promet je bil za l. 1944. urejen. Kontingenti so bili določeni za naslednje madžarske uvozne predmete: les, zdravila, zdravilne rastline, damska konfekcija, radijski predmeti, žarnice, fotografski papir, vino, semenski grah in povrtniška semena. Kot protiuslugo pa bo dobavila Nizozemska kovinske izdelke, zdravila, emajlirano posodo, cvetlične čebulice in semena.

Naznanjamo, da je dne 19. t. m. po dolgoletni in težki bolezni umrl naš mnogoletni in zvesti sodelavec, gospod

Gustav Kobe

trgovski zastopnik

Pogreb se je vršil dne 21. januarja 1944 v Trebnjem. Blagopokojnika, ki si je s svojimi odličnimi sposobnostmi, svoje zvesto vdanostjo in z neutrudljivo delavnostjo pridobil velikih zaslug za napredek našega podjetja, bomo ohranili v trajnem častnem spominu.

Ljubljana, 25. januarja 1944.

Jelačin & Komp.
tovarna zamaškov in izolacij.
Ljubljana

Gospodarstvo, trgovina in promet v zgodovini slovenskega naroda vam bo v sliki in besedi dala knjiga

NARODOPIJSJE SLOVENCEV

ki izide v kratkem v založbi

KLAS — Knjigarna Žužek

Zahtevajte seznam in prednaročniško ceno

Priporoča se

F. Kollmann

trgovina s porcelanom in steklom
Ljubljana, Mesni trg 16

Ljubljana Gradišče
tovarna bonbonov in peciva

Svetlobna telesa,
električne stroje in aparate,
elektroinstalcijski material,
tehnične predmete

Vam najsodobneje nudi tvrdka

Slavo Kolar

Lastnik: MILAN KOLAR

LJUBLJANA, Bleiweisova c. 25a - Telef. 24-66

že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Priporoča se

Robert Goli

Ljubljana
Šelenburgova ulica

DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

Ker sem prejel ob priliki moje sedemdesetletnice toliko voščil in čestitk, si dovolim tem potom zahvaliti se vsem prijateljem in znancem, ki so se me v tolikih čestitkah spomnili.

Olup Josip

FR. P. ZAJEC
DIPLOMIRAN OPTIK
LJUBLJANA
ULICA 3. MAJA
PASAŽA

OKVIRJE izdeluje specialist Wolfova 4 KLEIN

Predno se odločite za nakup

strešne lepenke

oglejte si zalogo prvovrstnega materiala pri tvrdki

Jos. R. Puh

Ljubljana, Gradaška ulica 22

PRIPOROČA SE

MANUFAKTURA Marjana

dr. z o. z.

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG